

Knihu uzavírá seznam moderní literatury — mnohá jména tu ovšem nenajdeme, jako Kerényi, Otto, Wilamowitz —, slovníček bohů, héróů i dalších postav mytologie — vedle vzpomenuťého glosáfe.

Závěrem je možno říci, že jde o jasný výklad hlavních přístupů představitelů názorů u nás prakticky neznámých, a proto by i jeho české znění bylo vítaným textem pro zájemce o starověk, ale i o filozofii a další příbuzné obory. Kniha vyšla rovněž v angličtině (Cambridge UP).

Radislav Hošek

Christian Habicht, *Athen in hellenistischer Zeit. Gesammelte Aufsätze*, Verlag C. H. Beck München, str. 379, München 1994.

Christian Habicht, člen Institutu for Advanced Study v Princetonu, se zaměřil výrazně na studium helénismu. Je autorem dvou knih o helénistických Athénách (1979, 1982) a *Cicero der Politiker* (1990). Mimo to napsal řadu významných příspěvků zaměřených k helénistickému období, především Athén, v nejšířším smyslu slova. Příspěvky z let 1973–1993 zhrnul nyní do statného svazku, který rozdělil do pěti oddílů. První zahrnuje pod názvem *Texty* (str. 9–139) příspěvky, převážně obsahující interpretace nápisů týkajících se lidových usnesení, ověření thessalského politika, hieropoiů, vítězů o Panathénájích (zde je spoluautorem St. V. Tracy) či jmen objevujících se na zaklínacích destičkách v době kolem smrti Alexandra Velikého. Na mnoha místech jde nejen o vylepšení znění textu a jeho prostou interpretaci, nýbrž i o novou interpretaci celé problematiky daného dokumentu. Tak hned první příspěvek pojednává o tom, že dekrety IG II 399 a 452 byly schváleny v téže zasedání ekklesie a že Athéňané, uvedení v prvním dekretu jako otroci na Krétě, nejsou obětí politických událostí, nýbrž že byli na ostrov uneseni krétskými piráty. Rozborem jmen v zaklínacích destičkách dochází zase autor k tomu, že mezi občany Athén existovaly v dané době hluboké rozpory, nikoliv jednota smýšlení, o níž hovoří Hypereidés v Epitafiu. Kromě nového souboru vítězů o Panathénájích zasluhují pozornosti i výklady o hieropojích a vítězích o slavnosti Athénájí, kteří měli být vyznamenáni, snad dokonce na tribuně, jejíž pozůstatky byly objeveny nedaleko místa nálezu dvou nápisů na jedné desce (text podle odlišného písma autor klade do dvou roků). Také vítězové z Panathénájí jsou zajímaví, neboť mezi pětapadesáti vítězi je 32 Athéňanů a mezi 19 cizinci je 5 žen. Protože nápis obsahuje jen vítěze, musíme předpokládat, že obdobné postavy byly zastoupeny i na druhém či třetím místě právě tak jako příslušníci dynastických rodů, ať už jde o krále, královny či princezny.

Druhý oddíl *Politika* (str. 140–230) obsahuje příspěvky, řešící vztahy mezi Athénami a Prolemaiovcí, dále Seleukovci a konečně Attalovci. Tyto příspěvky přináší mnoho nových detailních informací, z nich zaznamenejme alespoň tu, že se v Athénách rozšířilo jméno Seleukos až za vlády Seleuka I. Významná je i studie o Athénách za Mithridata VI., v níž autor nadhazuje hypotézu, že pontský král byl v letech 88/87 athénským archontem.

V oddílu *Kultura* (str. 231–263) se autor věnuje athénským filosofům a v samostatném příspěvku navrhuje dataci spisku kynika Teléta („O tom, že rozkoš není životním cílem“) na základě jeho informací o athénské realitě do doby Chremónidovy války (šedesátá léta třetího století). Jemným rozbohem podaným v příspěvku „Byl Augustus při Panathénájích přítomen“, tj. r. 12 př. Kr., autor dokazuje, že nejde o tuto slavnost, nýbrž o Minerviny Quinquatus.

Oddíl *Správa* (264–322) se zabývá dělskými epimelétý v letech 167–88, kteří byli vysíláni

z Athén, dále archonty eponymy v polovině 2. stol. př. Kr. a konečně v dalším příspěvku athénskými mincmistry od poloviny 2. stol. do poloviny 1. stol. př. Kr.

Oddíl *Osoby* (str. 323–354) zkoumá m. j. rodinu Hypereidovu a osobu Athéňana Aristeida z doby Chremónidovy války, který dostal proxenii v Amfiaraiu v Oropu. Nabádavý je i příspěvek, týkající se shodných jmen otce a syna, což může vést k mylnému ztotožnění dvou stejnojmenných postav.

Svazek uzavírají doplňky do roku 1993, seznam osob a obecný rejstřík. Pro studium helénistického období, především v Evropě, je svazek vítanou příručkou, protože ne všechny příspěvky vyšly ve snadno dostupných publikacích.

Radislav Hošek

Kabylé: 1. **Settlement Life in Ancient Thrace** — IIIrd Internacional Symposium „Cabyle“ — Proceedings of the Symposium 17–21 May 1993, Jambol, Museum of History Jambol 1994, str. 434.

2. Dimitar Draganov, **The Coinage of Cabyle**, Sofia 1993, str. 160 + XLVI Plates.

Za účasti bulharských, anglických, belgických, českých, německých, francouzských, rumunských a ruských badatelů, zajímajících se o problematiku Podunají a Černomoří, proběhlo symposium k životu osad v Thrakii. Bylo to již třetí symposium na toto téma, k jeho realizaci dal podnět prof. Velizar Velkov, který se zasloužil o zahájení prací na lokalitě Kabylé, o zřízení speciálního musea a o uskutečnění symposií na uvedené téma. Účast značného množství zahraničních badatelů ukazuje na vzrůstající zájem o tuto lokalitu, písemně zachycenou u Démosthena, sahající od thráckého osídlení do byzantské doby.

Vydáný sborník obsahuje 48 referátů. převážně cizojazyčných anebo alespoň, pokud jsou napsané bulharsky, opatřených náležitým souhrnem. Uvedme alespoň některé příspěvky: Opevněné thrácké město u Sborjanova (M. Čičikova), Osada thráckého krále v Kabylé (A. Fol), Severní hranice provincie Thracie do Severovců (M. Tačeva), Bulharsko-britské výkopy v Nikopolis ad Istrum (A. Poulter), Agathopolis v nápisných a mincovních nálezech (J. Jurukova), Thasos a Thrakie (O. Picard), Poklad bosporských mincí z Gorgippie (Anapy) (N. Frolova), Rybářské tradice ve starověké Kabyle (G. Ribarov), Archeologicko astronomický průzkum thrácké skalní svatyně v Kabylé (A. Stojev — J. Verbanova) a mnoho dalších. Příspěvky jsou vesměs vysoké úrovně a svědčí o čilé aktivitě archeologů. Nakonec uvedme příspěvek M. Domaradzského, který poprvé seznámil veřejnost s emporiem Pistiros, na jehož území nyní pracuje i společná bulharsko-česká expedice pod vedením prof. J. Bouzka z UK v Praze.

O živé činnosti pracovníků jambolského musea svědčí i druhá publikace, opatřená obširným shrnutím, v níž autor rozebral mince třetího stol. př. Kr. králů Spartoka a Skostoka, autonomních bronzových ražeb a tetradrachmy Alexandra Velikého, ražené v Kabylé, právě tak jako ražby keltského krále Kavara. Všechny mince jsou vyobrazeny na křídových přílohách. Zvláštní pozornost věnuje autor oběhu mincí a mincím jiných měst, nalezených v Kabylé. Konečně se pokouší využít mincí pro dějiny města v helénistickém období. — Monografie D. Draganova je nepostradatelnou pomůckou pro každého, kdo se zabývá předřímskou Thrakií.

Radislav Hošek